

Отже, родовим об'єктом вбивства через необережність є людина як учасник (носій) певних суспільних відносин, її життя [1, с. 167].

Більшість авторів дотримуються точки зору, відповідно до якої безпосереднім об'єктом вбивства через необережність, є життя людини. Проте, оцінюючи життя як невід'ємне право людини, не варто забувати, що в суспільстві існує комплекс соціальних засобів і методів його забезпечення.

Право людини на життя – це лише один з елементів у системі суспільних відносин, що забезпечують існування людини. Цьому праву кореспондується обов'язок держави забезпечувати його реалізацію. До того ж визнаючи об'єктом вбивства лише право людини на життя, принижується абсолютна соціальна цінність людини і її життя взагалі. Якщо визнати об'єктом злочину не людину як сукупність суспільних відносин, а людину як біологічну істоту, неможливо буде пояснити правомірність позбавлення життя людини, наприклад, при необхідній обороні [6, с.136].

Таким чином, безпосереднім об'єктом вбивства через необережність визначають життя людини як сукупність суспільних відносин, що забезпечують людині можливість жити.

Отже, кримінальне законодавство України завжди було спрямоване на охорону суспільних відносин, цінностей та благ, на які посягає злочин, визначення об'єкту певного конкретного злочину є досить важливим. А поділ об'єктів на загальні, родові та безпосередні дає можливість більш повно визначити суспільну небезпечність та соціальну властивість шкоди, завданої злочином.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Гороховська О. В. Об'єкт вбивства через необережність // Проблеми пенітенціарної теорії та практики: щорічний бюлетень. –К., 2004р. – №9.
2. Гороховська О. В. Предмет вбивства, вчиненого через необережність // Становлення і розвиток правової системи України: Тези доповідей і наукових повідомлень науково-практичної конференції. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – 2002р.
3. Демидов Ю. А. Обзор литературы о теоретико-ценностных исследованиях в уголовном праве// Советское государство и право. – 1980. - №5.
4. Грищук В. Загальний, родовий та безпосередні основні об'єкти злочинів проти життя і здоров'я людей // Вісник Львівського інституту внутрішніх справ. – 2002р. - №1.
5. Козаченко І. Я. Структура объекта в преступлениях против личности // Уголовное право в борьбе с преступностью. – Свердловск :Темплан, 1987.
6. Гороховська О. В. Безпосередній об'єкт вбивства через необережність// Актуальні проблеми боротьби зі злочинністю на етап реформування кримінального судочинства: матеріали Всеукраїнської науково – практичної конференції (14 - 15 травня 2002р. ,м.Запоріжжя) – 3., 2002 р. - №4'1.

**Каторкін Роман Анатолійович**  
курсант 4 курсу факультету з підготовки слідчих  
Дніпропетровського державного університету  
внутрішніх справ  
м.Дніпропетровськ  
Науковий керівник: Шаблистий В.В.  
Кандидат юридичних наук, доцент

## ЧИ МАЄ ПРАВО НА ІСНУВАННЯ В УКРАЇНІ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ СМЕРТНОЇ КАРИ?

Смертна кара - дозволене законом позбавлення людини життя в якості покарання (звичайно за особливо тяжкий злочин проти людини). Згідно з доповіддю ООН, опублікованою в листопаді 2007 року, в світі 146 держав

відмовилися від «узаконеного вбивства». У той же час у 51 країні страти продовжуються, а нерідко носять публічний характер. У 2006 році в світі були страчені, щонайменше, 5628 чоловік [1].

Відсутність смертної кари є обов'язковою умовою для перебування держави в Раді Європи. Це стало однією з причин скасування смертної кари в Україні, де мораторій на виконання смертних вироків уперше почав діяти в 1995 році, незадовго до вступу в цю міжнародну організацію. Проте через кілька місяців смертні вирoki знову продовжили виконувати, дійшовши висновку, що рішення про мораторій було прийнято без дотримання належної процедури. Такий стан речей міг призвести до виключення України з Ради Європи, але в 1997 році мораторій на виконання смертних вироків знову почав діяти, і з тих пір в Україні вже ніколи нікого не страчували. 29 грудня 1999 року Конституційний Суд України визнав, що смертна кара суперечить Конституції України, чим остаточно заклав шлях до її відновлення. У зв'язку з цим, у 2000 році Верховна Рада України внесла зміни до Кримінального кодексу (далі – КК) України, якими остаточно вилучила поняття «смертна кара» з системи покарань.

Видом смертної кари, який застосовувався раніше в новітній Україні, завжди був розстріл, як і в усіх інших державах, що утворились у результаті розпаду СРСР [2].

На перший погляд все у цьому питанні зрозуміло: мораторій на смертну кару- це «членський квиток» для України в Раді Європи, засіб зближення з демократичним заходом і просто сучасний гуманний крок. Проте існують і прибічники введення смертної кари, котрі наводять свої аргументи.

Так, 22.02.2011 народні депутати П.А. Симоненко та В.А. Бевз зареєстрували під номером 8148 Проект Закону «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально- процесуального кодексів України щодо впровадження смертної кари як виду покарання». 03.09.2012 цей проект доопрацьований і внесений повторно.

Смертна кара, на думку вищезазначених депутатів, має застосовуватися лише як виняткова міра покарання до осіб, які вчинили умисне вбивство у віці (на момент вчинення) з 18 до 65 років. Забороняється застосовувати смертну кару до жінок, які знаходились у стані вагітності під час вчинення злочину або на момент постанови вироку.

Згідно проекту №8148, справи, в яких можливе покарання у вигляді смертної кари, повинні розглядатися судом за участі присяжних, а сама смертна кара не повинна приводитися до виконання протягом шести місяців з дня проголошення судового вироку про застосування цього виду покарання.

Покарання у вигляді смертної кари на землях України з'явилося давно. Ще у Кодексі українського права 1743 р. містилися норми, які її передбачали. Існували кваліфіковані та прості види смертної кари. До простих видів належала смертна кара шляхом відрубання голови і повішення, причому останній вид вважався більш ганебним. Повішення застосовували до звичайних злодіїв, що походили здебільшого з нижчих верств, до шпигунів, за викрадення людини і продаж у неволю нехристиянинові [3, с. 133].

У КК УРСР 1922 р. смертна кара передбачалась у 28 статтях (що склало 7,6% від загальної їх кількості). А в КК 1926 р. із доповненнями, внесеними у 1932 р., вона встановлювалася вже за 42 види злочинів.

У період з 1971 р. по 1991 р. в СРСР смертну кару призначено 2394 засудженим, із них за:

- 1) особливо тяжкі злочини проти держави- 60 особам;
- 2) бандитизм- 31 особі;
- 3) крадіжки в особливо значних розмірах- 13 особам;

- 4) зґвалтування (з наступним вбивством жертви)- 22 особам;
- 5) умисне вбивство з обтяжуючими обставинами- 2228 особам;
- 6) хабарництво- 4 особам [4, с. 220-223].

Як ми бачимо, на протязі всього існування в Україні смертна кара застосовувалася за широкий спектр злочинів і була досить ополітизована.

У наш час у багатьох країнах існує смертна кара. За кількістю покарань Китай є світовим лідером. Згідно з ст. 232 КК КНР «умисне вбивство карається смертною карою, довічним позбавленням волі або позбавленням волі на строк більше 10 років, при пом'якшуючих обставинах- карається позбавленням волі на строк від 3 до 10 років» [5, с. 51]. Відповідальність за цей злочин може нести особа, якій на момент вчинення злочину виповнилося 14 років.

На нашу думку, норми КК КНР занадто жорсткі. Ми вважаємо, смертна кара якщо і має застосовуватися, то лише до осіб, яким на момент вчинення злочину виповнилося 18 років, тобто з повноліття, бо у меншому віці особа ще не сформована і не може повністю усвідомлювати всю суспільну небезпечність і антиморальність своїх дій, відповідати за свої вчинки.

Смертна кара існує і в США. Застосовується вона тільки до осіб, яким на момент вчинення злочину виповнилося 18 років. Однак в багатьох штатах цей вид покарання, хоча і передбачений в законі, в судовій практиці фактично не застосовується (в Орегоні, Колорадо та інших штатах за 20 р.- з 1977 р. по 1997 р. смертні вироки жодного разу не були винесені. В іншій групі штатів смертна кара хоча і призначається судом, але фактично не виконується (Монтана, Колорадо та ін.). В третій групі штатів смертна кара, навпаки, виконується в найбільш широких масштабах (Техас, Оклахома, Флорида тощо). В 13 штатах смертна кара відсутня взагалі [6, с. 14].

На сьогоднішній день багато міжнародних організацій, посадових осіб та простих громадян підтримують ідею заборони смертної кари. На їх думку, це суперечить релігійним і моральним нормам. Вони вважають, що ніхто не має права позбавляти іншу людину життя. Проте, як ми бачимо на прикладі США-однієї з найрозвиненіших і найдемократичніших країн світу, смертна кара продовжує існувати.

Прибічники ідеї смертної кари аргументують свою думку необхідністю позбавлення суспільства від осіб, які становлять велику суспільну небезпеку, що сприятиме зміцненню безпеки в державі та допоможе заощадити значні кошти, котрі йдуть на їх утримання.

Питання введення смертної кари досить суперечливе і дискусійне. Ми вважаємо, на даний момент такий крок буде помилковий, через недовершений рівень права та стан законодавства в Україні, відсутність комплексних досліджень цієї проблеми. Поки що, на нашу думку, ми не готові до цього.

## ЛІТЕРАТУРА

1. З історії смертної кари [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://ua-referat.com/3\\_istorii\\_smertnoi\\_kari](http://ua-referat.com/3_istorii_smertnoi_kari).
2. [http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BC%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B0\\_%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0](http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BC%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B0_%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0) [Електронний ресурс].
3. Сеньків Ю. Застосування смертної кари за Кодексом українського права 1743 р. // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : Матеріали XIII регіональної науково-практичної конференції. 8- 9 лютого 2007 р.- Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. - 629 с.
4. Онуфрієнко О. В. Застосування смертної кари на території України радянського періоду: історичний аспект // Вісник Запорізького юридичного інституту. - 1999. - № 3. – 28 бс.

5. Гладкий В. И. Ответственность за убийство и другие тяжкие преступления по уголовному законодательству Китайской Народной Республики // Российский следователь: научный журнал. – №10 2005. - 60с.
6. Квашис В .Е. Смертная казнь в США: 25 лет после моратория. Юридический мир. // Ежемесячный обзорный журнал .–2002. - №10. - 80 с.

**Бондаренко Анна Віталіївна**  
курсант 3 курсу факультету з підготовки слідчих  
Дніпропетровського державного університету  
внутрішніх справ  
м.Дніпропетровськ  
Науковий керівник: Шаблистий В.В.  
кандидат юридичних наук, доцент

### **КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕПРОДУКТИВНОЇ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ ОЧИМА МАЙБУТНЬОГО СЛІДЧОГО**

На сьогоднішній день однією з найактуальніших проблем окремих українських жінок та дівчат є те, що вони не бажають мати дітей, незважаючи на пропаганду у різних джерелах засобів масової інформації про те, наскільки це прекрасно коли ти стаєш матір'ю своєї «кровиночки». Вони ідуть на все, тільки б не народжувати. Сюди можна включити аборти як за допомогою кваліфікованих лікарів, так і самостійної практики, так і найжорстокішу дію уже після народження небажаної дитини – її вбивство. Для нашої країни, нажаль, такі випадки не є поодинокими.

Також є одна цікава особливість: усі підсудні горе-матері повністю визнають свою провину та щиро розкаються у скоєному злочині. Але не виключена можливість рецидиву цього злочину, що також траплялась. Саме через це можна розглянути можливість розширення ст. 117 Кримінального кодексу України (далі ККУ) «Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини» на 1 пункт, у якому буде сказано про повторність такого злочину.

Досліджуючи проблему ст. 117 ККУ ми розглянули інформацію із різних джерел (включаючи також засоби масової інформації). Але найголовнішим фундаментом стала дисертація 2007 року кандидата наук Старко Оксани Леонтіївни назва якої звучить так: «Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини (кримінально-правове та кримінологічне дослідження)». Також не залишились поза увагою статті із розділу «Новини» на сайті Yottos, де розглядаються проблеми які пов'язані із економічним та демографічним становищем в Україні.

Саме у дисертації розглянуто найпоширеніші причини, які підштовхують жінок до дітовбивства:

- 1) збіг тяжких особистих та сімейних обставин у житті жінки;
- 2) труднощі матеріального характеру;
- 3) відмова батька дитини в одруженні;
- 4) неможливість вчасного проведення абортів;